

Voluit

Bartiméus: fonds

Dank u
wel

Renske (8)
verliest
langzaam
haar zicht

Open je ogen...
voor hen die dat niet
kunnen

Onze mooiste projecten
van 2022

Oversteken als je blind
bent – hoe maken we
het veiliger?

Voluit magazine is een uitgave van:

Bartiméus Fonds
Postbus 999
3700 AZ Zeist
info@bartimeusfonds.nl
030 693 50 50
bartimeusfonds.nl

Wilt u bijdragen?

U kunt uw gift overmaken op:
IBAN NL05 ABNA 05 26 26 26 21
o.v.v. Voluit juli 2023
Of scan deze QR-code om
online te doneren:

Jaargang 23 – editie 3 – 2023

Vaker op de hoogte blijven?
Meld u aan voor onze e-nieuwsbrief
op bartimeusfonds.nl.
Of volg ons op social media:

Oplossing sudoku:

2	1	3	4
4	3	1	2
3	2	4	1
1	4	2	3

05 Persoonlijk
Renske wordt blind door een netvliesandoening. ‘Het onbegrip van anderen raakt ons.’

10 Donateur aan het woord
‘Het is goed om tijdig over je testament na te denken.’

12 Projectnieuws
Een kleine greep uit wat we samen met u mogelijk maken.

14 Nieuwe campagne
We willen Nederland de ogen openen voor mensen met een visuele beperking.

20 Resultaten
Dit hebben we samen met u bereikt in 2022.

24 Onze inspiratie
‘Iedereen moet gelijke kansen krijgen.’ Ilse zet zich in voor scholing en werk.

26 Barts Doepagina
Een feestje in het theater, vakantie dootip en een winactie!

30 Bartiméus in het kort
Dennis is slechtziend en werkt bij De Fietsenwerkplaats. ‘Ik doe alles op gevoel.’

36 Innovatie
Leerlingen van Bartiméus testen ChatGPT.

Dank u wel voor uw vertrouwen

Eind 2022 hebben we een onderzoek gedaan onder een deel van onze donateurs. Hieruit blijkt dat uw vertrouwen in onze organisatie hoog is: u geeft het Bartiméus Fonds hiervoor een 8,6. Daar zijn we heel blij mee. Want alleen met uw vertrouwen en steun kunnen wij ons werk doen. Hartelijk dank, ook namens 350.000 mensen met een visuele beperking in ons land!

Een aantal van hen vertelt in deze Voluit hun persoonlijke verhaal. Het is hard nodig dat zij hun ervaringen kunnen delen. Want als je slechtziend of blind bent, sta je nog te vaak aan de zijlijn en word je niet gezien. Daarom willen we Nederland 'de ogen openen voor hen die dat niet kunnen' – onze nieuwe campagne waarover u ook meer leest.

Tot slot wil ik u graag voorstellen aan onze nieuwe ambassadeur: Ayşegül Karaca. Dit jaar speelde Ayşegül als eerste actrice met een visuele beperking een rol in The Passion, waar het Bartiméus Fonds partner van is. Hiermee wil ze laten zien dat je ook meedoet als je slecht ziet of blind bent. Samen met ons en met u wil Ayşegül onze samenleving de ogen openen voor mensen zoals zij.

Ik wens u veel leesplezier!

Joeke van der Mei
directeur

‘Samen met Renske ontdekken we de verdrietige en de leuke dingen.’

Renske (8) heeft LCA, een erfelijke, progressieve aandoening aan het netvlies. Hierdoor verliest ze langzaam haar zicht. Wat betekent dit voor haar, haar zus Femke en haar ouders Ferdinand en Esther? ‘Ook al valt het niet altijd mee, alles wat kan, doen we gewoon. Zoals een dagje uit met het gezin. Hoewel het zoeken is naar een geschikt uitje.’

‘Toen Renske twee maanden oud was, merkten we dat ze ongecontroleerde oogbewegingen had en niet focuste met haar ogen’, vertelt Esther. ‘Ik ging met haar naar de huisarts, en de oogarts in

het ziekenhuis. Maar pas in het Diagnostisch Centrum van Bartiméus kreeg Renske haar diagnose. We schrokken enorm van de uitslag. In de auto terug naar huis zeiden we tegen elkaar:

O, Renske zal nooit kunnen autorijden. We hadden veel vragen. Wat betekent deze oogaandoening voor haar? Hoe moet het nu verder? Gelukkig kregen we ondersteuning van Bartiméus.'

Speelgoed met geluid

'De eerste drie jaar leerden we van de ambulant begeleidster hoe we Renske het beste konden stimuleren in haar ontwikkeling', gaat Ferdinand verder. 'Bijvoorbeeld met speelgoed met geluid, dat we te leen kregen. Goede begeleiding is belangrijk, ontdekten we. Vandaar dat ze nu ook basisonderwijs bij Bartiméus volgt. Naast de reguliere lesstof leert ze hier braille, de weg vinden met een geleidestok, en omgaan met hulpmiddelen zoals een cameraloep.'

Luisteren, voelen en ruiken

Esther: 'Het is voor ons soms moeilijk in te schatten wat Renske nog ziet. Ze kan in elk geval contouren en felle kleuren onderscheiden. En ze gaat heel handig om met herkenningspunten, ook in een nieuwe omgeving. Daarnaast oriënteert ze zich door te luisteren, te voelen en te ruiken.

“

Mocht er een behandeling voor Renske komen, dan gaan we ervoor.

Esther, moeder van Renske

Ze herkent bepaalde winkels bijvoorbeeld aan de geur die er hangt.'

Verdrietig

Renske is samen met haar zus Femke graag bezig met dansen en zingen. Maar met andere kinderen spelen is vaak lastig. 'Ik zie dan niet goed wat ze doen, waar ze heen gaan en of ze tegen me praten, vooral als het een groepje kinderen is.'

'Zo begint ze steeds meer te beseffen wat ze mist', vult Esther aan. 'Ze weet nu ook dat ze blind gaat worden, dat maakt haar verdrietig. Als ouders hebben we het daar natuurlijk dubbel moeilijk mee. Mocht er een behandeling komen waarmee we kunnen voorkomen dat het zicht van Renske verder afneemt, dan gaan we ervoor.'

Onbegrip

'Het onbegrip van anderen raakt ons ook. Je ziet aan Renske niet dat ze zeer slechtziend is, dus mensen reageren vaak vreemd. De eerste keer dat ze met haar geleidestok naar buiten ging, keken voorbijgangers ons na. Dat greep me aan, maar ik kon me herpakken. Want ik bedacht me: dit is wat mijn dochter nodig heeft om zelfstandig haar weg te vinden. Het helpt om te denken in mogelijkheden. Samen met Renske ontdekken we wat haar visuele

beperking met zich meebrengt. De verdrietige en de leuke dingen.'

Dagjes uit

Ferdinand: 'Ook al valt het niet altijd mee, alles wat kan, doen we gewoon. Zoals een dagje uit met het gezin. Hoewel het zoeken is naar een geschikt uitje. Wat goed gaat, zijn musea waar Renske veel kan voelen en luisteren. Dat we dan aan andere bezoekers moeten uitleggen waarom ze zich zo gedraagt, blijf ik lastig vinden. Renske heeft er gelukkig minder

moeite mee. Het lukt haar steeds beter om het zelf te vertellen. Dat is wat haar oogandoening haar oplevert: ze gaat niet gauw iets uit de weg.'

Toegankelijkheid

Toch kan de toegankelijkheid van uitjes nog veel beter, vooral voor bezoekers met een visuele beperking, vindt Esther. 'Er is bij recreatiemedewerkers nog veel onwetendheid over wat het betekent om slechtziend of blind te zijn.'

Wat er vooral beter kan? 'Dat alle informatie ook gepresenteerd wordt in braille, audio en tastbare vorm. Denk aan een audiotour met uitleg over wat er te zien is, maar

ook over de te volgen route. Een voelbare plattegrond bij de ingang is ook heel handig. En op- en afstapjes worden veiliger met een contrasterende band.'

Alle vier plezier

'Omdat goed toegankelijke uitjes dun gezaaid zijn, bedenken we steeds vaker zelf iets leuks. Ons favoriete uitje is sportvliegtuigjes spotten bij het vliegveld hier in de buurt. Renske hoort dan de motorvliegtuigjes en helikopters aankomen. Als er parachute-sprongen zijn, hoort ze het uitvouwen van de parachutes en onderscheidt ze de felle kleuren. Dan hebben we alle vier plezier, ook Renske.'

100% Recreatie

Rob Verberne is adviseur bij Accessibility, onderdeel van Bartiméus. Binnen het project '100% Recreatie' helpt hij recreatie-ondernemers om hun locatie toegankelijker te maken. 'Veel ondernemers zijn hier nog te weinig mee bezig. Jammer voor de bezoekers met een beperking zoals Renske, maar ook voor de ondernemers zelf. Zij laten een grote groep links liggen.'

Kleine aanpassingen, groot verschil

'Kleine aanpassingen maken al een groot verschil. Denk aan obstakelvrije paden, het aanbieden van audiodescriptie, mobiele pinapparaten, goede verlichting en de juiste bejegening door het personeel.'

Ervaringen van testgroep

'Wij werken met een technische scan én testgroepen, dat is onze kracht. In de testgroepen zitten mensen met verschillende beperkingen. Hun ervaringen en de informatie uit de scan verwerken we in een rapport. Daarna geven we aanbevelingen voor het verbeteren van de toegankelijkheid. Recreatie-ondernemers kunnen hier direct mee aan de slag.'

Dankzij uw steun kunnen wij werken aan toegankelijke vrijetijdsbesteding. Kijk ook op bartimeusfonds.nl/vrije-tijd. Of scan de QR-code.

‘Het is goed om tijdig over je testament na te denken.’

Door sterfgevallen in haar hechte familie ging Annie Colijn nadenken over de verdeling van haar erfenis. Vanuit haar christelijke geloof probeert ze haar naasten lief te hebben. ‘Daarom heb ik ook een aantal goede doelen in mijn testament opgenomen. Het Bartiméus Fonds hoort daar bij.’

Annie heeft 40 jaar gewerkt als leerkracht in het basisonderwijs en ook nu ze met pensioen is, heeft ze genoeg om handen. ‘Ik ga graag wandelen met m’n hondje Kiki en met de wandelclub. Ook zwem ik

bijna dagelijks, speel piano en zing in een koor. Ik heb geen kinderen, maar wel een hechte band met mijn familie. Helaas hebben we moeten meemaken dat familieleden plotseling overleden.

Dan sta je er als familie ineens voor om bezig te gaan met de nalatenschap.’

Op tijd regelen

‘Dat heeft ons geleerd dat je het beter op tijd kunt regelen. Daardoor ben ik zelf ook gaan nadenken over de verdeling van

“

Ik heb mijn testament opgesteld uit zorg voor mijn nabestaanden en voor de goede doelen die ik steun.

mijn erfenis. Ik wil voorkomen dat mijn nabestaanden achterblijven zonder te weten wat te doen. Gelukkig kunnen we er in de

Een tip van Annie voor als u wilt nalaten aan een aantal goede doelen: leg per goed doel een bepaald bedrag vast in uw testament.

familie goed over praten. We zijn er nuchter in en kijken er niet voor weg. De kinderen van mijn broers krijgen ieder hun deel.’

Goede doelen

‘Vanuit mijn christelijke geloof vind ik het belangrijk om naar mijn naasten om te zien. Daarom heb ik ook een aantal goede doelen in mijn testament opgenomen. Het Bartiméus Fonds hoort daar bij, omdat ik vind dat zij heel goed werk doen. Stel je voor dat je zelf slechtziend of blind bent, of je kinderen of een familielid. Dan is het belangrijk om hulp te krijgen, zodat je in de samenleving kunt meedraaien.’

Wilt u meer weten? Kijk voor meer informatie op bartimeusfonds.nl/nalaten. Of scan de QR-code.

Dit maken we mogelijk, samen met u!

Met uw steun zetten we ons in voor projecten die het leven van mensen met een visuele beperking verrijken. Een kleine greep uit wat we samen met u mogelijk maken:

Onbeperkte ondernemers ontvangen hun certificaat

Op 30 mei was het eindevent van Onbeperkt Ondernemen. Tijdens dit project startten tien deelnemers met een beperking hun eigen onderneming, die ze nu verder kunnen uitbouwen. Een resultaat waar we supertrots op zijn! Tijdens het feestelijke eindevent ontvingen zij hun certificaat en werd alvast vooruitgeblikt naar Onbeperkt Ondernemen 2.0.

Er tussenuit dankzij het Vakantiefonds

Net als iedereen willen ook de bewoners van Bartiméus er af en toe tussenuit. Maar de meeste bewoners hebben tijdens een dagje uit of korte vakantie één-op-één begeleiding nodig. En dit is kostbaar. Dankzij ons Vakantiefonds kunnen zij ook dit jaar toch genieten van een uitstapje met volop persoonlijke aandacht!

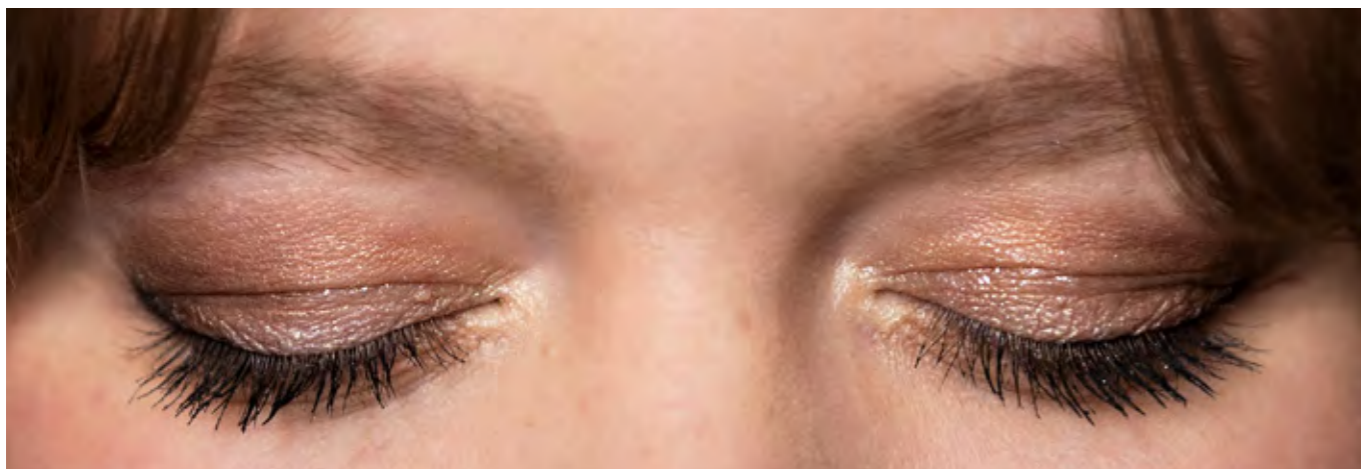
De voordelen van eHealth

Bartiméus wil meer gebruik maken van digitale zorg, daar waar het kan. Veel cliënten zijn enthousiast over de mogelijkheden van eHealth. Deze video legt uit wat het is en wat de voordelen zijn. Scan de QR-code en bekijk de video.

Open je ogen... voor hen die dat niet kunnen

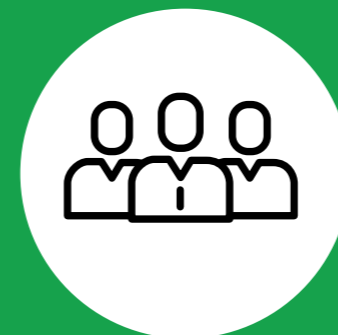

Een inclusieve samenleving waarin mensen die slechtziend of blind zijn voluit kunnen leven. Dát is de droom van het Bartiméus Fonds. Met onze nieuwe campagne ‘Open je ogen... voor hen die dat niet kunnen’ willen we Nederland de ogen openen voor mensen met een visuele beperking.

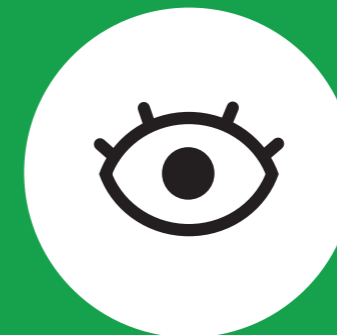
Want stelt u zich eens voor: hoe zou het voor u zijn als u niets kunt zien? Niet de frisse voorjaarskleuren in uw tuin, de prachtig ondergaande zon en zelfs niet uw kinderen of kleinkinderen. Wat zou dat voor u betekenen?

En hoe doet u dan uw dagelijkse dingen zoals boodschappen doen, de kinderen naar zwembad brengen of veilig de straat oversteken? Of wat te denken van een baan vinden, sporten, iets online bestellen of reizen naar familie?

In Nederland zijn 350.000 mensen slechtziend of blind

Van hen heeft 71% geen betaalde baan

70% heeft moeite met reizen en mobiliteit

51% heeft moeite met gevoelens, tijd en energie

Niet gezien

In Nederland zijn 350.000 mensen slechtziend of blind. Joeke van der Mei, directeur van het Bartiméus Fonds: ‘Mensen zonder visuele beperking staan er meestal niet bij stil hoe je leven eruit ziet als je slechtziend of blind bent. Bij hoe je dan al die gewone, dagelijkse dingen doet en voor elkaar krijgt. Laat staan hoe je dan een baan vindt die bij je past of onderwijs kunt volgen. Ik vind het bijvoorbeeld behoorlijk schrijnend dat 71 procent van de mensen met een visuele beperking geen betaald werk heeft. En dat 70 procent moeite heeft met mobiliteit en reizen. Als je een visuele beperking

hebt, sta je nog te vaak aan de zijlijn en word je niet gezien. Daarom willen we met onze nieuwe campagne Nederland de ogen openen voor hen die dat niet kunnen.’

Als je een visuele beperking hebt, sta je nog te vaak aan de zijlijn.

Joeke, directeur Bartiméus Fonds

Openhartige verhalen

Misschien heeft u ze wel gezien op social media: de campagnevideo's waarin Wendela, Maja en Chico centraal staan. Zij hebben een visuele beperking en delen openhartig hun verhaal.

Wendela

Wendela heeft aangeboren glaucoom. 'Met mijn rechteroog zie ik niets, met mijn linker nog 15 procent. In mijn leven kreeg ik regelmatig negatieve adviezen. Ik heb een fijne baan als marketing- en communicatie-medewerker, een lieve partner en twee chihuahua-

hondjes. Maar voor het grootste deel heb ik dit aan mezelf te danken. Want mensen om mij heen gingen vaak uit van wat ik niet kon, en ik ging daar soms teveel in mee. Achteraf had ik ook andere keuzes kunnen maken. Dat vind ik best erg.'

“

Mensen gingen vaak uit van wat ik niet kon.

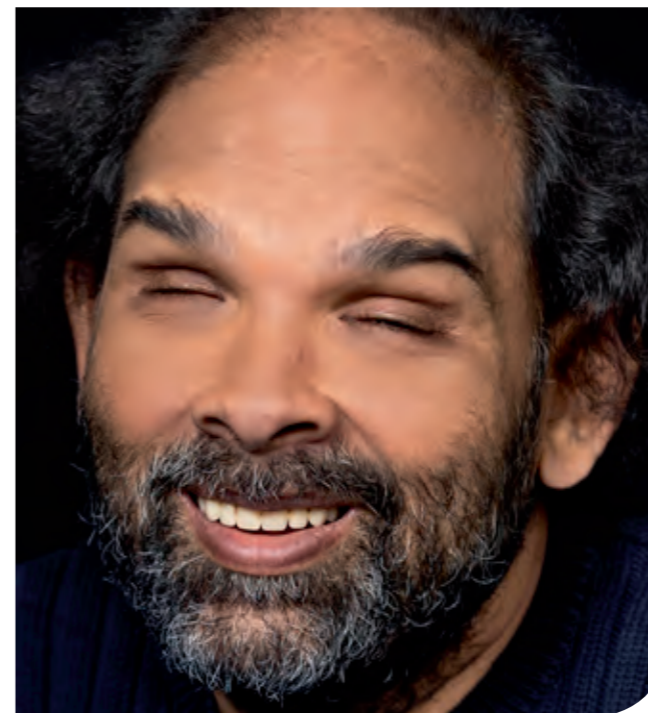
Wendela

Maja

Maja is zes jaar en blind geboren. Maja's blindheid kwam voor haar ouders Björn en Emily als een grote verrassing. Emily: 'Ik schrok enorm en had het heel moeilijk met de eerste uitslag, was erg verdrietig. Er volgde een onzekere tijd. We maakten ons veel zorgen om Maja. Was ze echt blind? Hoe zou haar leven eruit gaan zien? Waar moeten we ons op voorbereiden?'

Chico

Chico is geboren zonder iris in beide ogen. 'In mijn linkeroog heb ik een oogprothese. Met mijn rechteroog zie ik nu nog licht en donker en schimmen. Vaak denken mensen dat ik helemaal niks kan omdat ik slechtziend ben. Maar dat is niet zo. Ik kan mezelf prima redden. Ik vind het heel vervelend als ik word behandeld als iemand die zielig is. En dat gebeurt best vaak. Het is nodig dat de samenleving de ogen opent voor mensen zoals ik. Zie ons, laat ons in onze waarde en help waar het nodig is.'

“

Ik vind het heel vervelend als ik word behandeld als iemand die zielig is.

Chico

Wilt u het hele verhaal lezen van Wendela, Maja en Chico? En meer weten over de campagne? Ga dan naar bartimeusfonds.nl/open-je-ogen. Of scan de QR-code.

Ayşegül wil Nederland de ogen openen

In april presenteerden we onze campagne ‘Open je ogen... voor hen die dat niet kunnen’. Wellicht bent u de campagnevideo’s tegengekomen op social media? Tijdens de presentatie mocht ik mijn nieuwe collega-ambassadeur Ayşegül Karaca interviewen. Vol enthousiasme en met verve vertelde zij mij en het publiek haar verhaal.

Ayşegül is slechtziend door nystagmus, ook wel ‘wiebelogen’

genoemd. Lange tijd probeerde zij te leven alsof ze geen visuele beperking heeft. Tot ze het op haar dertigste niet meer volhield. Haar revalidatie gaf haar uiteindelijk rust en kracht. Nu is ze actrice, zangeres en theatermaker. Dit jaar speelde ze als eerste actrice met een visuele beperking een rol in *The Passion*, waar het Bartiméus Fonds partner van is.

Als ambassadeurs van het Bartiméus Fonds hebben Ayşegül en ik samen een missie: Het leven met een visuele beperking bespreekbaar maken en Nederland de ogen openen voor mensen die slechtziend of blind zijn. Opent u ook voor hen uw ogen?

Bert van Leeuwen
ambassadeur Bartiméus Fonds

Uw steun is een bemoediging

Wat hebben wij in 2022 bereikt voor mensen met een visuele beperking? Dat leest u in ons jaaroverzicht op pagina 20 en 21. We konden daarbij niet zonder uw steun. Henkjan Verbree, hoofd fondsenwerving, staat graag stil bij de grote betrokkenheid van onze donateurs.

‘In het afgelopen jaar mocht het Bartiméus Fonds rekenen op de steun van 38.000 donateurs’, vertelt Henkjan. ‘Dat zoveel mensen zich betrokken voelen bij mensen met een visuele beperking, vind ik heel bijzonder. In december was bijvoorbeeld onze digitale collecte. Ik lees dan altijd met interesse de motivaties van de mensen die een online collectebus aanmaken. Zo schreef Gina Adelaar: ‘Ik collecteer omdat mijn dochter en haar vrienden met een oogziekte gewoon mee willen doen. Jij kunt daarbij helpen!’ Ik vind dat heel bemoedigend.’

Ongelofelijk!

‘En vorig jaar was ik in De Bies bij Bartiméus in Doorn. De sportzaal in dit centrum voor sport en dagbesteding is met steun van onze donateurs aangepast voor

mensen met een visuele en verstandelijke beperking. Daar sprak ik bewoner Gregory. Toen ik hem vertelde dat 38.000 donateurs zich betrokken voelen bij hem en zijn medebewoners, sloeg hij zich van verbazing en plezier op de knieën: ‘ongelofelijk!’. Samen zorgen we voor een inclusieve samenleving, speciaal voor mensen met een visuele beperking. Uw steun is daarbij onmisbaar. Dank u wel!

Dit hebben we samen met u bereikt in 2022

Samen met u hebben we ons ingezet voor 350.000 mensen met een visuele beperking.

Van elke bestede euro gaat

89 cent naar de doelstelling.

We hebben **€5,7 miljoen** besteed.

Kijk voor het complete jaaroverzicht en een toegankelijke digitale versie van ons jaarverslag op bartiméusfonds.nl/jaarcijfers. Of scan de QR-code.

U heeft veel vertrouwen in ons

U geeft het **Bartiméus Fonds** hiervoor een **8,6**

Dank u wel

De onderwerpen waarvoor we ons sterk hebben gemaakt:

Onderwijs

Arbeidsparticipatie

Zelfstandig je weg vinden

Zorg

Benieuwd naar onze mooiste projecten van 2022? Lees verder op p. 22.

Onze mooiste projecten van 2022

Mensen met een visuele beperking willen voluit meedoen in onze samenleving. Samen met u werken we er hard aan om dit mogelijk te maken. Graag lichten we drie projecten uit die in 2022 het verschil maakten voor mensen die slechtziend of blind zijn.

Meer audiodescriptie bij theater en tv

De lancering van audiodescriptie (gesproken beeldbeschrijving) bij theater was een prachtige mijlpaal. Evenals de toezegging van het ministerie van OCW om jaarlijks 1 miljoen euro extra uit te trekken

voor audiodescriptie bij televisie. Mensen met een visuele beperking kunnen zo ook van theater en tv genieten. 'Het is alsof ik op de eerste rij erbij ben', aldus Fenna die slechtziend is.

Zelfstandiger met eZwayZ

Ruim 70 procent van de mensen met een visuele beperking heeft problemen om de weg te vinden in openbare gebouwen. De eZwayZ app biedt hiervoor een oplossing. Max is slechtziend en heel blij met de app die mede met expertise van Bartiméus is ontwikkeld. 'Het geeft me veel vrijheid.' Benieuwd hoe hij met eZwayZ zijn weg vindt op het station? Scan de QR-code en bekijk de video.

Succesvol onderzoek

Sinds 2019 doet Mies van Genderen, oogarts bij het Bartiméus Diagnostisch Centrum, wetenschappelijk onderzoek naar zeldzame oogaandoeningen bij kinderen. Het is de kracht van Mies en haar team om alle nieuwe kennis ook direct met succes in te zetten voor een betere vroegdiagnose van baby's en peuters. Niet alleen bij Bartiméus, maar bij universitair medische centra in het hele land.

“Iedereen moet gelijke kansen krijgen.”

Wat inspireert ons om alles uit de kast te halen, zodat mensen met een visuele beperking voluit kunnen meedoen in onze samenleving? Ilse Vasterman is programmamanager onderwijs en werk bij het Bartiméus Fonds. Een rol die haar op het lijf is geschreven.

‘Onderwijs en werk vormen wat mij betreft de basis om tot een inclusieve samenleving te komen’, vertelt Ilse. ‘Als je met inclusief onderwijs start, is die basis gelegd. Dan wordt het normaal om iemand in de klas te hebben met een beperking, welke beperking dan ook. In je latere leven ervaar je dit dan ook als normaal.’

Recht op werk

In de programmalijs onderwijs en werk ligt de focus op toegankelijk onderwijs voor mensen met een visuele beperking, en op het vergroten van hun arbeidsparticipatie. Ilse: ‘Ik vind dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om

in zijn eigen onderhoud te kunnen voorzien, en om zich te kunnen ontplooien. Momenteel heeft slechts 29 procent van de mensen met een visuele beperking die binnen de beroepsbevolking valt, betaald werk. Dat is veel te weinig.’

Baangarantie

Het Bartiméus Fonds zet zich in om de kansen in onderwijs en werk van mensen die slechtziend of blind zijn te verbeteren. ‘Een mooi voorbeeld hiervan is VIP-IT. Dit project biedt mensen met een visuele beperking omscholing mét een baangarantie in de ICT. In dit vakgebied zijn op dit moment veel vacatures. Het is een initiatief van

In mei tekenden 16 organisaties voor hun samenwerking in het project VIP-IT.

het Bartiméus Fonds, Incluvisie en de Hogeschool van Amsterdam waar-bij 16 organisaties samenwerken. Een bestaand en al succesvol omscholingsprogramma tot software developer wordt nu ook toegankelijk gemaakt voor mensen die slechtziend of blind zijn.’

Start van iets moois

In september starten de eerste vijf mensen met een visuele beperking het traject. Ilse: ‘Het mooie is: het gaat hierbij niet alleen om een toegankelijke opleiding, deze mensen kunnen daarna ook direct bij een werkgever aan de slag. En opleiders en werkgevers ervaren dan dat mensen met een visuele beperking gewoon mee kunnen

doen. Ik hoop dat dit de start is van iets moois wat nog veel verder uitgerold gaat worden.’

Drive

Waar haalt Ilse haar motivatie vandaan? ‘Gelijke kansen krijgen en mee kunnen doen is een recht voor ons allemaal, dat is altijd mijn visie geweest. De drive om me daarvoor in te zetten is nog sterker geworden toen ik zelf een zoon kreeg met een beperking. Zo’n inclusieve samenleving zie ik mede daarom heel breed. Inclusiviteit moet gelden voor álle mensen met een beperking, in welke vorm dan ook. Ik ben blij dat ik via mijn werk voor het Bartiméus Fonds mijn steentje kan bijdragen.’

Een feestje in het theater!

In het voorjaar gingen leerlingen van Bartiméus naar de musical Disney's Aladdin. Ze vonden het te gek! Ze konden de musical goed volgen met de audiodescriptie via de Earcatch-app.

Daniël is helemaal fan geworden van audiodescriptie: 'Ik ga nu altijd Earcatch gebruiken!'

Wil je weten welke musicals je op dit moment met audiodescriptie kunt bekijken? Kijk dan op earcatch.nl/theater of scan deze QR-code:

Audiodescriptie?!

Het kan natuurlijk dat je nog nooit van audiodescriptie hebt gehoord. Audiodescriptie betekent gesproken beeldbeschrijving. En dat is superhandig! Want als je niet goed kunt zien, kun je met audiodescriptie toch een serie op tv volgen, naar de bioscoop en dus ook naar het theater.

Wil je meer weten? Kijk dan op allesoveraudiodescriptie.nl

Vakantie doetip:

Zintuigenbos Almere

In dit bos kun je van alles proeven, voelen, horen, ruiken en zien. Proef van de eetbare planten en klim naar het uitzichtplateau! Het Zintuigenbos is toegankelijk met een rolstoel en de bordjes met tekst zijn ook gemaakt in braille. Scan deze QR-code voor meer informatie:

Winactie!

Wil jij een keer naar de film gaan met audiodescriptie? Laat ons weten met wie jij naar de bioscoop wilt en waarom. We verloten vijf keer twee gratis kaartjes. Stuur je reactie vóór 31 augustus 2023 naar info@bartimeusfonds.nl. Vergeet niet je naam en telefoonnummer te vermelden!

2		3	
	3		
3			1
		2	

Barts sudoku Zo begin je:

In elk hokje moet het cijfer 1, 2, 3, of 4 komen te staan. Je vult alle lege hokjes in met het juiste cijfer, zodat in elke rij en elke kolom de cijfers 1 tot en met 4 precies één keer voorkomen, maar ook in elk vierkant. (Kijk voor de oplossing op pagina 2).

“Geparkeerde auto’s vergroten het gevoel van onveiligheid.

Hoe veilig voelen kwetsbare mensen zich tijdens het oversteken als het donker is? Het project ‘Veilige overstekplaatsen’ doet hier onderzoek naar. Frouck de Boer is vanuit Visio als senior adviseur toegankelijkheid betrokken bij het onderzoek en deelt alvast wat resultaten.

Frouck: ‘Dit onderzoek richt zich op de meest kwetsbare verkeersdeelnemers: de mensen die slechtziend of blind zijn. We hebben gekeken hoe zij het oversteken in het donker ervaren. De deelnemers liepen hiervoor in Utrecht en Dordrecht een parcours met daarin drie overstekplaatsen. Eén zonder zebrapad en twee met elk een verschillend zebrapad.’

Eerst resultaten

‘De eerste resultaten laten zien dat deelnemers het oversteken via een zebrapad als veiliger ervaren dan wanneer ze dit doen op een plek waar geen zebrapad is. En wat ook duidelijk werd is dat obstakels in

de buurt van een overstekplek, zoals auto’s, het gevoel van veiligheid verminderden. We zagen dan dat het oversteken langer duurde, dat mensen langzamer gingen lopen.’ Van de beide overstekplaatsen met zebrapad, was er een met een verbeterd zebrapad. Daar was bijvoorbeeld een knipperlichtje aangebracht. ‘We merkten dat mensen daar juist wat sneller overstaken’, gaat Frouck verder. ‘Verder bevestigde het onderzoek ons idee over fietsers. Fietsers gedragen zich vaak onvoorspelbaar. Als er geen apart fietspad is, vergroten fietsers het gevoel van onveiligheid.’

Op het parcours bleef de begeleider dicht bij de deelnemer in de buurt.

Hulp van optometrie-studenten

‘Super leuk was dat we hulp kregen van optometrie-studenten. En voor hen was het heel leerzaam. Zo mochten ze meekijken bij een klinisch fysicus die vooraf de oogmetingen bij de deelnemers deed. Ook leerden ze hoe ze iemand met een visuele beperking in het verkeer het beste kunnen begeleiden en hoe je ingrijpt als het nodig is. De veiligheid van de deelnemers stond natuurlijk voorop, dus de studenten bleven op het parcours altijd op armlengte in hun buurt. En verder ben ik heel blij dat we deze

studenten enthousiast hebben gemaakt voor het werken met mensen die slechtziend of blind zijn!’

Verkeerskundige richtlijnen

‘In Dordrecht moeten we het tweede deel van het onderzoek nog uitvoeren. Daarna gaan we alle bevindingen in kaart brengen. De resultaten zijn heel belangrijk voor het maken van aanbevelingen voor de inrichting van de openbare ruimte. Met als doel dat ook kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig voelen als zij deelnemen aan het verkeer.’

‘Werkplezier staat voorop bij De Fietsenwerkplaats.’

Dennis is zeer slechtziend en werkt al 29 jaar bij De Fietsenwerkplaats in Doorn. Een band plakken of een ketting op de fiets leggen; hij draait er zijn hand niet voor om. Zijn begeleider Roel helpt bij praktische zaken en zorgt voor een prettige sfeer.

Dennis: ‘Toen ik begon met werken bij De Fietsenwerkplaats had ik nog geen ervaring. Ik heb het vak in de praktijk geleerd. Het liefst verwissel ik banden of haal ik de ketting en cassette van een fiets.’

Door zuurstofgebrek bij mijn geboorte heb ik nog 0,1 procent zicht. Ik doe daarom alles op gevoel. Ik ken de weg naar mijn werkplek en kan het gereedschap vinden. Mijn begeleider zorgt dat

de fiets in de takel komt te hangen. Vervolgens kan ik bijna alles maken.’

Reparaties en verkoop

Die begeleider is Roel. Hij werkt al ruim 12 jaar bij Bartiméus en sinds vorig jaar bij De Fietsenwerkplaats. Roel: ‘Elke werkdag zijn er zeven medewerkers, een begeleider en een fietsenmaker aanwezig. Deze doet de specialistische werkzaamheden en de eindcontrole. Als je slechtziend of blind bent, kun je immers altijd iets over het hoofd zien.’

Behalve reparaties, worden er ook fietsen verkocht. ‘Vaak komen deze bij het fietsendepot vandaan’, gaat Roel verder. ‘Het gaat dan om achtergelaten fietsen. Wij kijken ze na, knappen ze duurzaam op en verkopen ze voor een eerlijke prijs.’ Roels taken variëren: ‘Ik wil vooral de sfeer goed houden en medewerkers ondersteunen. De meeste mensen die hier werken kennen elkaar al lang. We maken veel grapjes samen, zo creëren we een leuke werkplek.’

Fietsfanaat

Die goede sfeer is ook de reden

“

Ik werk graag met mijn handen.

Dennis, werkt in De Fietsenwerkplaats

waarom Dennis drie dagen per week met enthousiasme naar De Fietsenwerkplaats gaat. Hij reist heen en weer vanuit Driebergen, samen met zijn blindengeleidehond Yara, en krijgt ambulante woonbegeleiding van Bartiméus. ‘In mijn vrije tijd fiets ik graag op de tandem. Ik ben lid van een fietsclub en maak elke week toertochten.’ Dan trots: ‘Ik heb drie verschillende tandems, waaronder een mountainbike- en een racetandem. En ik heb thuis zelfs een racefiets aan de muur hangen.’ Roel vult aan: ‘Hij heeft echt van zijn hobby zijn werk gemaakt.’

De Fietsenwerkplaats

Uw fiets laten repareren of een fiets kopen? Kom langs bij De Fietsenwerkplaats!

Scan voor meer informatie de QR-code.

Kipstoof van Oscar

Oscar woont bij Bartiméus in een woning met zeven anderen. Eten doen ze samen en elke dag heeft iemand de beurt om te koken. Oscar maakt vaak gerechten met kip. Graag deelt hij met u zijn recept voor kipstoof: ‘Makkelijk, lekker én gezond.’

Ingrediënten (voor 4 personen)

- 25 g boter
- 300 g kipfilet in reepjes
- 1 kg krieltjes geschild en in kwarten
- 150 g ui gesneden
- 300 g prei in ringen
- 200 g snijbonen in stukjes
- 125 g crème fraîche
- 500 ml kippenbouillon van tablet
- 5 el (Groninger) mosterd

Bereiden

Verhit de boter in een hapjespan en bak de ui en kipfilet met peper en zout (3 minuten).
Voeg de krieltjes, prei, snijbonen, crème fraîche, mosterd en bouillon toe.
Roer om en laat 12 minuten stoven.

Eet smakelijk!

‘Omdat ik blind ben, maak ik graag overzichtelijke recepten. Deze vind ik op internet, via spraaksoftware op mijn computer. De recepten print ik uit en zet ik om in braille met een brailleermachine. Vervolgens gaan ze in de receptenmap van onze woning. Samen stellen we per week het menu op. We koken om de beurt, zoveel mogelijk vers en gezond. Maar we eten ook weleens pannenkoeken of een patatje. Mijn favoriete hulpmiddel is de sprekende maatbeker. Heel handig om bijvoorbeeld de bouillon voor de kipstoof af te meten.’

Wilt u meer lezen over hoe het is om te koken met een visuele beperking? Lees dan Oscars verhaal op bartimeusfonds.nl/kokenmet. Of scan de QR-code.

Samen met u

Zo kunt u bijdragen

Uw betrokkenheid bij mensen met een visuele beperking is hartverwarmend. Laat u inspireren en ontdek op bartimeusfonds.nl/helpmee op welke manier u kunt bijdragen.

Scan de QR-code en doneer direct.

Collecteer online

Help met uw kerk

Kom in actie

Steun met uw nalatenschap

Help met een periodieke schenking

Help met uw bedrijf

Help met uw bedrijf

Succesvolle samenwerking met Pegamento

Wilt u iets (extra's) doen voor mensen met een visuele beperking? Dat kan ook met uw bedrijf. Bijvoorbeeld door net als Pegamento een samenwerking met ons aan te gaan. Een mooie manier van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Bartiméus Fonds. 'Onze samenwerking is succesvol gestart met een netwerkevent waar het prachtige bedrag van € 1.000,- is opgehaald. Samen met bestuursvoorzitter Julianne Meijers van Bartiméus mocht ik de cheque in ontvangst nemen.'

'Met de technologie die wij ontwikkelen kunnen onze klanten data tot zich nemen via de zintuigen van hun voorkeur', legt Ernst Vegter van Pegamento uit. 'Helaas moeten mensen met een visuele beperking het zintuig 'zien' missen. Wij willen daarom mogelijk maken dat zij alles uit het leven kunnen halen met de zintuigen die voor hen wél goed werken.' 'Wij zijn heel blij met Pegamento als partner', vertelt directeur Joeke van der Mei van het

Ervaren en ontmoeten

Heeft u interesse om met uw bedrijf van betekenis te zijn voor mensen met een visuele beperking? Wij helpen u graag verder. U kunt contact opnemen met Fenneke Thors, ftors@bartimeusfonds.nl of 06 29 04 73 11. Ook bent u van harte welkom om bij ons langs te komen. Zo kunt u met eigen ogen zien wat wij mogelijk maken, én ontmoet u de mensen waar wij ons samen met u voor inzetten.

Leerlingen van Bartiméus testen ChatGPT

Welke kansen biedt ChatGPT voor mensen met een visuele beperking? Dat ontdekten Dick Lunenburg en Eric Velleman onlangs samen met middelbare scholieren van Bartiméus.

Dick en Eric zijn allebei super enthousiast over de ontwikkelingen rondom ChatGPT, een technologie die je kunt gebruiken om informatie op te zoeken. Beiden houden zich al ruim 20 jaar bezig met onderwijsinnovatie binnen Bartiméus. Dick: 'Samen met leerlingen van de middelbare school van Bartiméus in Zeist hebben we getest of ChatGPT toegankelijk is als je een visuele beperking hebt. Dat pakte positief uit. Zowel slechtziende als blinde leerlingen konden zelfstandig met ChatGPT uit de voeten. Ze lazen de antwoorden op hun vragen met de brailleleesregel. Het keuzemenu kan nog wat toegankelijker, maar over het algemeen waren we positief verrast.'

Direct antwoord

Eric: 'Ook bleek dat het zoeken via

ChatGPT veel gemakkelijker voor ze is dan via Google. Met Google krijgen ze een lange lijst met zoekresultaten, met linkjes die ze één voor één moeten aanklikken. Dat kost veel tijd en energie. Via ChatGPT krijgen ze direct één antwoord. Vervolgens kun je doorvragen zodat je een nog preciezer antwoord krijgt.' Dick: 'Als het antwoord ingewikkeld is, kun je vragen of het eenvoudiger kan. Maar je kunt ook van te voren aangeven dat je een antwoord wilt in begrijpelijke taal. En dat biedt dan weer mogelijkheden voor leerlingen met een visuele én verstandelijke beperking.'

Waarde voor speciaal onderwijs

Eric: 'De ontwikkelingen rondom ChatGPT gaan enorm snel. Dat wat we nu ontdekt hebben kan over twee maanden alweer verouderd zijn. We staan aan de start van iets

nieuws. Dat biedt ons de kans om de specifieke behoeften van mensen met een visuele beperking in kaart te brengen en deze onder de aandacht te brengen van makers en leveranciers. Want de waarde van deze techniek is voor leerlingen in het speciaal onderwijs misschien nog wel groter dan voor leerlingen in het reguliere onderwijs.'

ChatGPT in een notendop

ChatGPT is gebaseerd op de technologie van artificial intelligence (AI). Je kunt, net als in Google, een vraag stellen of iets opzoeken. Het grote verschil met Google is dat je één antwoord op je vraag krijgt en dat je vervolgens kunt doorvragen.

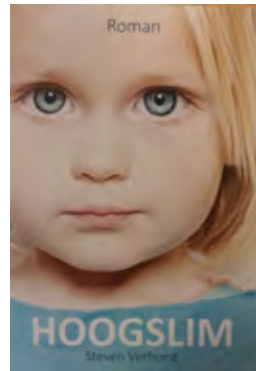

Meer weten over de test met ChatGPT?

Kijk op bartimeus.nl/nieuws/chatgpt of scan de QR-code.

Puzzel en win

Vul de antwoorden in; in de groene balk verschijnt de oplossing. Stuur deze vóór 31 augustus 2023 in. Onder alle inzendingen verloten we 5x het boek 'Hoogslim', over Elsie die steeds slechter gaat zien.

Hoe stuur ik mijn oplossing in?

Scan de QR-code of ga naar bartimeusfonds.nl/puzzel. Of verstuur uw oplossing per post o.v.v. 'Puzzel Voluit' naar Bartiméus Fonds, Antwoordnummer 5555, 3700 VB Zeist. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden!

Oplossing december-puzzel

De oplossing van de december-puzzel was: inclusiviteit. Vijf inzenders wonnen hiermee een pakketje met producten van Zorgboerderij Langbroek, gefeliciteerd!

1	2	3	4		5		6	7	8	9
10				11			12			
13						14				
15					16				17	
					18				19	
20	21	22		23			24			
25							26			
27						28				
29				30						
			31							
32		33					34	35	36	
		37					38			
39	40				41	42				43
44					45					

Horizontaal

1. Vrouwtjeshond
5. Bijbelse vrouw van Simson
10. Slibaardewerk
12. Bijwoord
13. Daar kan Bartiméus niet zonder
14. Machinegeweer
15. Is van belang
16. Havenstad in Oekraïne
18. Erfelijke factor
19. Brieffaanhef
20. Samen met anderen tafelen
24. Geluid van een slang
25. Meisje nummer zoveel in Stranger Things
26. Meisje van Theo
27. Ongaarne
28. Basketbalterm
29. Kun je breken bij tennis
30. Knapste
31. Reinigingsmiddelen
32. Godsdienstige
34. Tafelgast
37. Wartaal spreken
38. Kippenhok
39. Aan de kant!
41. App die slechtzienden de weg helpt vinden
44. Kun je doen met de kipstoof van Oscar
45. Volleybalterm

Verticaal

1. Daar kun je Bartiméus in opnemen
2. Duitse eend
3. Stekelig dier
4. Verkeerde
6. Doen blinden met hun vingers
7. Heeft Chico niet in zijn ogen
8. Gym op school
9. Zijn Bert van Leeuwen en Aysegül Karaca van Bartiméus
11. Bijvoeglijk naamwoord (afk)
14. Plaats in Noord-Brabant
17. Lange slungel
21. Dochter van Constantijn en Laurentien
22. Plaats in Zeeland
23. Overdreven
24. Politieke partij in Israël
26. Peulvrucht
28. Prima Vlaams
30. Honingdrank
31. Daar staan mensen met een visuele beperking nog te vaak
32. Wildebeest
33. Manier
35. Open voor redelijke biedingen (afk)
36. Ierse New Age zangeres
40. Platina (afk)
42. De mensen
43. Poolse munt (afk)

Wat betekent 100% leven voor...

Als Bartiméus Fonds halen we alles uit de kast om mogelijk te maken dat mensen die slechtziend of blind zijn voluit kunnen meedoen in de samenleving. Want het gaat niet om hoeveel procent je ziet. Het gaat om hoeveel procent je leeft. Daarom is ons motto: 100% leven. Ciham Fennich vertelt hoe zij hier invulling aan geeft.

Ciham Fennich werd als kleuter blind door netvliesloslatingen. 'Toen ik bijkwam uit de narcose was het helemaal donker. In mijn

“

Ik denk altijd in oplossingen.

Ciham

ziekenhuisbed verstopte ik me onder de dekens. En ik weigerde te eten. Totdat ik een driewieler op de kamer ontdekte. Ik stapte erop en begon rond te rijden, ook al kon ik niets zien. 100% leven betekent voor mij dan ook: alles uit het leven halen. Moeilijkheden zie ik als een uitdaging, ik denk altijd in oplossingen. Na een traumatische jeugd, waarin mijn ouders mijn blind zijn niet accepteerden, heb ik op mijn twintigste de knop omgezet. Ik besloot dat ik wilde leven. Sindsdien heb ik mijn dromen waargemaakt. Nu woon ik bij Bartiméus in Ermelo. Ik heb vier boeken geschreven, en ben bezig met mijn eigen kledinglijn van t-shirts met brailleteksten en voelbare plaatjes. En binnenkort speel ik mee in een film.'